ההשפעה והשענוע
בנאום הפוליטי של שמעון פרס
עיון פרגמטי בדוגמאות נבחרות מנאומיו

פרופסור עוזר דוקטור
רחים ראדי עבד

תקציר

במחקר הזה ניתחנו מספר נאומים של שמעון פרס, אנחנו התמקדנו בהשפעה והשכנוע אצל שמעון פרס ואיך הוא יכול להעביר את המסרים של נאומיו בסגנון פרגמטי כדי להגיע ללבו של הציבור.

גם כן, התמקדנו בסגנון הפוליטי שהוא חושב כי התחום הזה צריך להיות ברור מול הציבור וגם כן מול דעת הקהל הבינלאומי מתוך השימוש במונחים בעלי השפעה ושכנוע להגיע למטרות המבוקשות.

במלים אחרות, שמעון פרס, לעתים, מתמקד בשפה מליצית ויעמוד הרבה מול העתיד, בשאלה הזאת הוא רוצה לומר צריך עלינו לקשר בין העבר לבין ההווה, למען העתיד. המימד הפרגמטי הזה הוא משחק במלים מטרתו להגיע למצב חדש שייך ומשרת את המטרות הישראליות במזרח התיכון.

בתחום הזה פרס השתמש ברב מקורות היסטוריים ודתיים בנאומיו להבהיר את ההיסטוריה של עם ישראל וזכותו בחיים, אבל הרעיון הזה הוא להלהיב את ריגושי הקהל, וגם כן השמירה על ישראל מול האוייבים לפי דעתו.

מילות המפתח:
פרגמטיקה, שכנוע, השפעה, שמעון פרס

הקדמה

Pragma – מיוונית: פעולה, ניסיון. ענף בבלשנות המתמקד בדובר ובאופן שבו ההקשר של המבע משפיע על ייצור המשמעות. הפרגמטיקה מניחה כי אין להגביל את משמעות המבע הלשוני למשמעות המקובלת של המילים בשפה. יש לבדוק את ההקשר – מערכת האמונות והציפיות שיש למוען ביחס לנמען (ולהפך) – ועל-ידי כך לגלות את משמעות הטקסט. הפרגמטיקה היא היחס בין צורות לשוניות לבין משתמשים לשוניים. היא עוסקת אפוא בטקסט נוסף שאינו נאמר בגלוי, אף כי הוא הציר המרכזי שעליו נתלית המשמעות. בכך מתבדלת הפרגמטיקה משני ענפים גובלים בחקר השפה – הסמנטיקה והתחביר. הסמנטיקה חוקרת את האופן שבו מילים מתייחסות לדברים בעולם; היא מתחקה אחר המשמעות המוצפנת בשפה. התחביר הוא ענף בבלשנות החוקר את המבנים המקשרים בין הצורות הלשוניות(1).

הפרגמטיקה הוא ענף בחקר השפה המתמקד בסוגיית הידע הסמוי המצוי במבע הלשוני. ידע זה אינו נחשף בניתוח של משמעות המילים בשפה (בכך עוסקת הסמנטיקה) או בניתוח ההקשרים המבניים בין יחידות לשוניות בטקסט (בכך עוסק התחביר). יותר משהיא מתמקדת במה שנאמר, הפרגמטיקה מתחקה אחרי מה שלא נאמר ובכל זאת מהווה נדבך מרכזי בהבנת הנאמר על-ידי הנמען. במילים אחרות, אנו מניחים כי קיים ידע נוסף שנחשף באמצעות ניתוח ההקשר שבתוכו פועל הדובר והאינטרסים הנסתרים שאותם הוא מסרב להביע באופן גלוי. אומר הבלשן ג'ורג' יול (Yule, 1998:4): "ייתכן מצב שבו אומר לעצמי: 'אני שומע את הדוברים, הבנתי את דבריהם, אך אין לי מושג ברור מהו המסר שעבר'". הנה דוגמה:

?Her: So – did you

?Him: Hey – who wouldn't

רוח הדברים תלויה לחלוטין בפרשנות של האירוע המשוער שעליו "נשענים", באופן מובלע, שני הצדדים. שתי מסקנות מתבקשות כאן, והן קשורות לאופייה המיוחד של הפרגמטיקה: (א) משמעויות אינן נקבעות רק במישור הבלשני הטהור; (ב) הפרגמטיקה עשויה להיות שדה מחקר תובעני משום שהיא דורשת מאיתנו לשפוט אנשים, לשער מהם האינטרסים הסמויים שלהם, מהי המסגרת הרגשית של דבריהם ומהם הקונפליקטים או האסוציאציות המזינים אותם – מהו " מרחב המחיה" של דבריהם.

(1) http://haraayonot.com/idea/pragmatics

לפרגמטיקה השלכות חשובות על אופנים שונים של ניתוח לשוני הקשורים לאופייה הפסיכולוגי והפרפורמטיבי של השפה. התחומים הקשורים לכך במישרין הם תיאוריית פעולת הדיבור של ג'ון אוסטין (Austin) וג'ון סירל (Searle) וכן אופנים שונים של ניתוח שיחה ושיח. המשותף להם הוא העובדה כי הם אינם בוחנים את השפה כמערכת של כללים פורמליים, אלא כמערכת ביצוע; הם עוסקים בהשלכות החברתיות שיש לדיבור; הדגש הוא על פעולתם הלשונית של הדוברים ועל האופן שבו הם יכולים להשפיע על המציאות באמצעות השפה. סוגים שונים של "דיבור-פעולה" הם פרגמטיים במובהק; לדוגמה, הצהרות המשנות את העולם באמצעות המבע הלשוני, ייצוגים של המציאות מנקודת מבטו של הדובר (דיווח על עובדות, מסקנות, תיאוריות וכדומה), ביטויים אקספרסיביים (הדובר מצהיר על רגשות), הוראות (Directives), הבטחות והתחמקויות (הדובר קושר עצמו לביצוע מסוים בעתיד או מנסה לשחרר עצמו ממחויבות כלשהי) (ע"ע לאנג/פארול).[2]

מבוא

כשעסקנו בסמנטיקה הגבלנו את עצמנו להיבטים בסיסיים ביותר של משמעות – אותם היבטים של פירוש הנשארים קבועים בכל פעם שמשתמשים בביטוי לשוני מסוים. אך יש גם היבטים נוספים באופן שבו אנו מבינים מבעים לשוניים, ואלי מטופלים במסגרת הפרגמטיקה. מדוע נהוג לחלק את העיסוק במשמעות לשני תרומי מחקר שונים? מפני שיש לנו סיבות לחשוב שקיימות שתי מערכות חוקים (או כללים, או עקרונות) נפרדות, המשפיעות על הבנת מבעים ושונות באופיין זו מזו.

הדובר גם יכול להתכוון לדברים נוספים שלא נכללים במשמעות המילולית של המשפט הזה, למשל, הוא יכול להתכוון לכך שהוא סובל, או שנעים לו, באמצעות המשפט הזה הוא יכול גם לרמוז למישהו שיפתח חלון או יפעיל מזגן. פרגמטיקה היא הענף בבלשנות העוסק בשימוש בשפה. דוברי השפה משתמשים בביטויים לשוניים כדי להעביר את המסרים שאליהם הם מתכוונים, ואחת השאלות המרכזיות שמעסיקות את הפרגמטיקאים היא כיצד מצליחים הנמענים להבין את המסרים שהדוברים מתכוונים אליהם גם כשאלה בלתי מפורשים או חורגים מן המשמעות המילולית של המבעים האלה. נהוג לומר כי סמנטיקה היא חקר המשמעות המילולית, בעוד שמשמעות לא מילולית נחקרת במסגרת הפרגמטיקה. בהמשך יוצגו דוגמאות אחדות למקרים שבהם המסר המועבר על ידי הדובר שונה מן המשמעות המילולית של דבריו.

---

(2) http://haraayonot.com/idea/pragmatics

כאמור, המשמעות שאליה התכוון הדובר בהשתמשו בביטוי מסוים יכולה להיות שונה ממשמעות הביטוי עצמו, והשוני הזה כשלעצמו, גם הוא יכול להיות חלק מן המסר של הדובר. חשבו למשל על הבעת אירוניה.[3]

המונח פרגמטיקה נטבע לראשונה בשנת 1938 על ידי הסמיוטיקאי צ'ארלס מוריס (Charles Morris, 1901 – 1979) בספרו "יסודות תורת הסימנים (Foundations of the theory of signs)

"...סמנטיקה עוסקת בקשר שבין סימנים למסומנים, כלומר לאובייקטים שהם עשויים להורות עליהם או מורים עליהם, פרגמטיקה מיועדת להיות המדע (שיעסוק) בקשר שבין הסימנים למפרשיהם... (פרגמטיקה היא חקר) כל התופעות הפסיכולוגיות, הביולוגיות והסוציולוגיות הקשורות לשימוש בסימנים."

אפילו אם נגביל הגדרה זו לתחום השפה בלבד (כלומר נחליף את הביטוי סימן בביטוי לשוני), ההגדרה תהיה רחבה מדי ותכלול כל פעילות אנושית שמערבת שימוש בשפה (וכמעט כל מה שנחקר בכל מדעי החברה מכלכלה ועד סוציולוגיה...), במסגרת הבלשנות הגנרטיבית מקובל לתת לפרגמטיקה הגדרה מצומצמת יותר – פרגמטיקה, כענף בבלשנות, עוסקת, בדומה לסמנטיקה, בפירוש מבעים לשוניים. אך בניגוד לסמנטיקה שעוסקת במשמעות שנשארת קבועה בכל ההקשרים, פרגמטיקה עוסקת באותם היבטים של פירוש התלויים בשימוש במבעים בהקשרים ספציפיים.[4]

באופן דומה נוצרת זיקה בין פרגמטיקה לתחום מחקר הקרוי " ניתוח שיחה" (Conversation Analysis). הפרגמטיקה הבין-תרבותית (Cross Cultural Pragmatics) מתמקדת בלימוד הציפיות הרווחות בקרב קהילות (ע"ע תרגום, בתוך מערכת התרבות). אלה הן סכמות התורמות ליצירת משמעויות במהלך השיחה. השיחה נתפסת כבמה שעליה השחקנים מעלים – כל אחד בתורו – את המשחק החברתי. השליטה בשיחה, סדר הדיבור (בו-זמני, דיאלוגי או ליניארי), קובעים את יחסי הכוח בין המשתתפים. השיחה היא מעין כלכלה סימבולית שבה הדוברים משתפים פעולה או נמצאים ביחסי תחרות בשאלת ההון החברתי והסימבולי, הון שמושג באמצעות השליטה ב"תורים" שכל אחד מן המשתתפים "תופס" לעצמו במהלך השיחה. מציאות זו אינה ניתנת לגילוי באמצעות חקר המשמעות של המילה הנאמרת, אלא באמצעות חקר הביצוע הפרגמטי של הדוברים שמנסים לשלוט בהון הרגשי והפסיכולוגי שנצבר בשיחה.

תחום נוסף שבו באה לידי ביטוי הפרגמטיקה הוא " ניתוח השיח" (Discourse Analysis) (ע"ע שיח (ניתוח)). תחום זה מכסה קשת רחבה של תופעות, החל

---

(3) אלדו סבי, מבוא לבלשנות תאורטית, חלק ג משמעות בשפה (סמנטיקה ופרגמטיקה), האוניברסיטה הפתוחה, ישראל, 2012, עמ' 223.

(4) אלדו סבי, מבוא לבלשנות תאורטית, חלק ג משמעות בשפה (סמנטיקה ופרגמטיקה), האוניברסיטה הפתוחה, ישראל, 2012, עמ' 227.

מניתוח מילים כגון "אוהו" ועד לחקר המבנים האידאולוגיים בשיח החינוכי. בהכללה ניתן לומר כי המתודה חוקרת את האופן שבו טקסט בכתב או בעל פה עושה שימוש בהקשר כדי לבטא כוונה (Intention; ע"ע אינטנציונליות). כדי לעסוק בפרגמטיקה של השיח עלינו להתבונן מעבר לצורות ולמבנים הלשוניים של הטקסט; עלינו לתת את הדעת על מושגים כגון רקע פסיכולוגי, אמונות וציפיות המצויות ברקע הדברים. יש להתבונן במחשבתו הפנימית של הדובר או המחבר ביחס לדברים הנאמרים באופן גלוי (זהו מושג "הפָּנים" – Face אצל אירווינג גופמן [Goffman]). כדי לבדוק זאת אנו מנתחים את הידע העומד ברקע הדברים: אנו מבררים את הסכֵמות התרבותיות היוצרות הבניה של המשמעות. חקר השיח הוא אפוא לימוד השפה בהקשר למשתנים החברתיים והפסיכולוגיים המשפיעים על הקומוניקציה[5].

כאשר ידענו תפקיד הפרגמטיקה באיזו עניין פרגמטי או בעניין נתוחה שיע, אחר כך עלינו להתמקד בנקודה חשובה מאוד, כבר היא האסטרטיגיה של המדבר בנאומיו, וצריך להיות יצור של הפרגמטיקה, גם כן עלה הנואם לבחור בסגנון מתאים את מטרתו כדי להגיע ללבם של הקהל וצריך להתמקד על הביטויים המשפיעים תוך הציבור הנמצא בעת הנאום[6].
במלים אחרות, יש שם כמה מהסגנונים שיכולים על הקהל, גם כן מנסה הנואם להשפיע באמצעות הפרגמטיקה להבהיר שמאלה מעניינת, כמובן האסטרטיגיה משנה בשינוי הבעיות וגם כן בשינוי הרימה של הנמענים, מבחינה אחרת מדע הפסיכולוגיה החברתית התמקד על התרבות הכללית השייכים בקהל. גם כן צריך לעמוד על הסגנון הלשוני המתאים ולהבהיר את הפועים השייכים לציון הנאום[7].
גם כן, הפרגמטיקה מתמקדת בדובר ואיך הוא חושב בעת דיבורו, המטרה היא איך הוא יכול להגיע ולהבהיר את רעיון הנאום בתוך מגרש הקהל. בתחום הזה עליו לחפש בכל משהוא משפיע בקהל וצריך להיות הנאום והנואם מתאימים בעת הציון וגם כן בתרבות הנמצאים[8].

---

(5) http://haraayonot.com/idea/pragmatics
(6) D. Coste, RGaison (1976) Dicationnaigueaes Langues, Paris, Hachette, p.188.
(7) D. Maingueneau, P. charaudenu (2002) Dictionnaire denaly du discours, Paris, seuil, p549.
(8) A. Reboui, J. Moeschier (1998), la pragmatigue de discours, Paris, Armand Colin, p156.

במלים אחרות, יכולת השימוש בשפה תוך הבנת ההקשר והכוונה התקשורתית של הדובר. יכולת זו כוללת הבנת הבעות פנים ושימוש מתאים במרחב בתקשורת בין אישית, מיומנויות שיחה כמה לקיחת תור, איך להציג בקשה ולהבהיר אי הבנות[9].

מדע השכנוע

כל האנשים רוצים לשכנע אחרים בדעות שלהם. אולם, מעט מאוד אנשים יודעים איך להשפיע וכיצד לרכוש מיומנות כדי לגרום לאחרים לעשות את מה שהם רוצים. שכנוע הוא מדע בעל חוקים ברורים וחדים מאוד. החוק הבסיסי במדע ההשפעה והשכנוע הוא חיוביות. חוק זה אומר דבר פשוט: ככל שאתה חיובי יותר – כך ההשפעה שלך גדלה יותר.

השפעה חייבת לבוא ממקום של שפע

להשפיע על אחרים פירושו להיות שופע, כי המילה השפעה מקורה במילה שפע. לכן, סוד השכנוע וההשפעה טמון בגישה שממנה המשפיע בא. אם אדם הוא שלילי – הוא יתקשה מאוד לשכנע את שומעיו.

לעומת זאת, אם אדם הוא חיובי, טוב, אוהב ושופע – יהיה לו קל להשפיע על שומעיו ולקבל את תשומת ליבם. גישה חיובית מקלה מאוד על כושר ההשפעה. היא מאפשרת למשפיע לרכוש את ליבו של השומע ואת נפשו, ודרכם לחולל בו שינוי.

השפעה אמיתית אינה נובעת מהמקום השכלי או השיפוטי שלנו. זו הסיבה מדוע כל האנשים שהם ביקורתיים ושיפוטיים אינם מצליחים "להגיע" אל השומעים שלהם, והם נתקלים באוזן אטומה ובהתנגדויות מצידם.

לעומת זאת, משפיעים מיומנים אינם מדברים מהשכל או מהמקום השופט והביקורתי שבהם. להפך, הם דווקא מעבירים את המסרים שלהם דרך הלב, דרך המקום השופע והאוהב שלהם, ולכן הדברים שלהם נקלטים בלב ובנפש של הצד השני ומשפיעים עליו מיידית, כמעט ללא התנגדויות[10].

כלי השפעה פוליטיים

המנהיגים מפעילים כלי השפעה במטרה לשנות עמדות, גישות או התנהגות של זולתם. מחקרים מנו תשע דרכים להשפיע על הזולת: שכנוע הגיוני, המתבסס על

---

(9) צוות בית איזו שפירא עמותת אבי, הפרגמטיקה מונחים בתחום השפה והתקשורת, 2003, פרסום מקורי.

(10) http://www.ybc.co.il/PAGE1122.asp

טיעונים לוגיים או ראיות עובדתיות ; גיוס מעורר השראה או הנאה, המתבסס על בקשה, או פונה לרגשות ; שיתוף של המונהגים בתכנון תהליכי המנהיגות ; יצירת אווירה נוחה יותר להשפעה, בעת ניסיונות שכנוע מצביים ; פנייה אישית, על ידי שימוש בסוכנים (קרובי משפחה, ידידים או גורמים שחבים למנהיג חובות כלשהם) ; עסקות המרה, על ידי יחסי חליפין בין מנהיגים למונהגים ; ניצול התארגנויות חברתיות למטרות שונות ממטרותיהן המקוריות ; אמצעי כפייה, המתבססים על איום או הפעלת כוח כדי לשנות עמדות או התנהגות ; והפעלת מעמד או סמכויות של מנהיגי משנה, וכן חקיקת חוקים או גיבוש הסכמים חברתיים חדשים.

מקובל לסווג את כלי ההשפעה הפוליטיים לשלושה סוגים עיקריים, בהתאם לעקרונות ההשפעה:

1 - כלי הפנמה, או כלים מתקשרים, שבאמצעותם מזרימים המנהיגים מסרים באפיקים שונים: בשיחות פנים אל פנים, במפגשים עם קבוצות, בנאומים ובערוצי תקשורת המוניים. כלי מתקשר מרכזי (שגורם בעיקר לתהליכי הפנמה) הוא רטוריקה.

הקריטריונים להעדפת כלי מתקשר כלשהו קשורים, בין השאר, להיקף האוכלוסייה שהיא היעד להשפעה, צרכיה ומיקומה. ההנחה היא שיש חשיבות לסביבה, או למסגרות פסיכולוגיות, חברתיות ופוליטיות שבתוכן מופעלים הכלים המתקשרים. הפעלה ממוקדת של כלים מתקשרים בפלגי אוכלוסייה שהתגבשו בתוך קבוצות האם בכלים מתקשרים על פני השימוש הכלל־קבוצתי בהם – למשל, שיחות בארבע עיניים[11].

2 - כלי התרצות. כלים אלה נועדו להשפיע באמצעות שימוש במשאבי המנהיגים או מניעתם. מדובר בהענקת תגמולים חיוביים, או הענשה, אם המונהגים שינו את עמדותיהם או התנהגו שלא בהתאם לרצונם של המנהיגים. כלי ההתרצות באים לביטוי ביחסי החליפין בין המנהיגים למונהגיהם. דוגמה לכך היא שינוי בדפוסי הקצאת הסובסידיות והרחבת מעגל הזכאים לסובסידיה כלשהי בשנת בחירות, אשר נועד לרצות מיגזר מסוים באוכלוסייה, כדי שיתמוך במפלגת השלטון או במדיניות הממשלה. השינוי עלול לגרור מחאות ממיגזרים אחרים, שחשים מקופחים. לאלו עשויים מנהיגים להבטיח באמצעות כלי השפעה אחרים, בתנאי שיתמכו והתגייסו למענם. כך הטבה עם מיגזר אחד מהווה דוגמה לכוחם של מנהיגים להיטיב עם מי שהם חפצים ביקרם.

3 - כלי הזדהות משפיעים לעתים אף ללא ידיעת המשפיעים, והם קשורים לדימוי של המנהיגים, להערכה שהם זוכים לה, לאמינותם ולכריזמה שלהם, ומספקים את הצורך להשתייך, להידמות, להתחבר או ליהנות

---

[11] נדיר צור, הרטוריקה הפוליטית, הוצאת הקיבוץ המאחד, תל אביב, 2004, עמ' 39, 40.

מביטחון. המונהגים מצפים מהמנהיגים "לשלטו במצב", ודימוי כזה זוכה לאמון ולהזדהות. מנהיגים שגם מפגינים השראה ויצירתיות, ומקסימים את המונהגים בפעולותיהם, עשויים לזכות בהערכה וחיקוי, בעקבות הנטייה של "מוח הציבור" לאידיאליזציה(12).

שמעון פרס - קורות חיים

שמעון פרס נולד בשנת 1923 בוישנייבה, רוסיה הלבנה ועלה ארצה בשנת 1934. הוא למד הבתי הספר "בלפור" ו"גאולה" בתל-אביב ואחר כך בכפר הנוער בבן-שמן. כתלמיד בבן-שמן השתתף בסמינר עם ברל כצנלסון, וכך נוצרו ביניהם קשרים שנמשכו עד פטירתו של ברל.

בשנת 1940 יצא להכשרה בקיבוץ גבע עם גרעין מבן-שמן, ועמו הצטרף לקבוצת אלומות בפורייה שבגליל התחתון. בגיל 20 נבחר שמעון פרס למזכירות "הנוער העובד", תקופה קצרה עסק בארגון התנועה בעמקים ולאחר מכן נבחר לתפקיד מזכיר התנועה, וזכה לרוב שתמך בעמדותיו של בן-גוריון(13).

קורות חייו של שמעון פרס

שמעון פרס הנשיא וראש הממשלה לשעבר, הלך לעולמו בגיל 93. הוא הצטרף לפוליטיקה הישראלית בגיל 24, ומאז הוא שימש בתפקידים הבכירים ביותר במדינת ישראל.

נקודות בציר הזמן של שמעון פרס

1923	1947	1959	1994	1996	2007	2016
נולד בפולין	הצטרף לפוליטיקה	הקים את הכור הגרעיני בדימונה	קיבל פרס נובל לשלום באוסלו	הקים את מרכז פרס לשלום	נבחר לנשיא המדינה	הלך לעולמו בישראל

בשנת 1947 – שמעון פרס הצטרף לפוליטיקה

(12) נדיר צור, הרטוריקה הפוליטית, הוצאת הקיבוץ המאחד, תל אביב, 2004, עמ' 40.

(13) http://www.pac.ac.il/?CategoryID=330&ArticleID=744&dbsAuthToken

בתחילת דרכו, בגיל 24, עבד שמעון פרס עם דוד בן גוריון, ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל. התפקיד הראשון שקיבל היה במשרד הביטחון. הוא היה אחראי על ענייני כספים, מחקר וציוד צבאי למדינת ישראל.

בשנת 1959 – שמעון פרס הקים את הכור הגרעיני בדימונה

בשנת 1957 נחתם הסכם סודי בין ישראל לצרפת, ובו הוחלט להקים כור גרעיני בעיר דימונה כדי להגן על מדינת ישראל.

פרס פעל כדי לקדם את היוזמה, ובעיקר גייס תרומות, בתחילה לא הודתה ישראל כי יש לה כור גרעיני, וטענה כי המבנה שהוקם הוא "מפעל טקסטיל".

בשנת 1995 – שמעון פרס קיבל פרס נובל לשלום באוסלו

שמעון פרס זכה בשנת 1994 יחד עם יצחק רבין ויאסר ערפאת בפרס נובל לשלום בעיר אוסלו.

הפרס הוענק להם בעקבות חתימת הסכמי אוסלו בין ישראל לפלסטינאים.

לאחר הסכמי אוסלו אמר פרס: "נגמרו 100 שנות טרור, התחילו 100 שנות דו־קיום ושכנות טובה".

בשנת 1996 – שמעון פרס הקים את מרכז פרס לשלום

מרכז פרס לשלום הוקם כדי לעודד אזרחי מדינת ישראל לפעול למען השלום.

המרכז פועל מתוך אמונה פועל באנשים וביכולת שלהם להוביל לשינוי משמעותי אשר ישרת את החלומות והצרכים של תושבי המזרח התיכון כולו.

למרכז מגיעים מגוון רחב של מבקרים: יהודים וערבים, ישראלים ופלסטינים, צעירים ומבוגרים, נשים, גברים, ילדים ובני נוער.

במרכז מאמינים כי באמצעות יצירת שותפויות המבוססות על כבוד הדדי ותחומי עניין משותפים, נצליח להתגבר על פחדים, על כעסים ועל מחסומים העומדים בינינו. כך נבנה תשתית של שלום, של דיאלוג ושל חיים משותפים – ונצליח להביא שלום אמתי.(14)

שמעון פרס חיבר את הספרים הבאים:

"השלב הבא" (1965)

"קלע דוד" (1970)

"כעת מחר" (1978)

"לך עם האנשים" (1979)

"יומן אנטבה" (1991)

---

(14) https://he.wikipedia.org/wiki

"המזרח התיכון החדש" (1993)
"יומן קריאה" (1994)
"Battling for Peace" (1995)
"Conversations avec Shimon Peres" (צרפת,1997)
"בראשית חדשה" (1998)
"עם הרצל לארץ חדשה" (1999)
"עת למלחמה ועת לשלום"[15]

תפקידיו העיקריים של פרס בממשלה

כהונה בכנסת	מפלגה	התפקיד	הממשלה	הכנסת
1959–1961	מפא"י	סגן שר הביטחון	הממשלה התשיעית	הכנסת הרביעית
1961–1963	מפא"י	סגן שר הביטחון	הממשלה העשירית	הכנסת החמישית
1963–1964	מפא"י	סגן שר הביטחון	הממשלה האחת עשרה	
1964–1965	מפא"י	סגן שר הביטחון	ממשלת ישראל השתים עשרה	
1965–1969	רפ"י	חבר בוועדת החוץ והביטחון	לא כיהן בממשלה	הכנסת השישית
1969–1974	המערך	שר בלי תיק ,שר העלייה ,שר הדואר ,שר התחבורה	הממשלה החמש עשרה	הכנסת השביעית
1974	המערך	שר ההסברה	הממשלה השש עשרה	הכנסת השמינית
1974–1977	המערך	שר הביטחון	הממשלה השבע עשרה	
1977–1981	המערך	ראש האופוזיציה	לא כיהן בממשלה	הכנסת התשיעית
1981–1983	המערך	ראש האופוזיציה	לא כיהן בממשלה	הכנסת העשירית

15) (http://www.pac.ac.il/?CategoryID=330&ArticleID=744&dbsAuthToken

1983–1984	המערך	ראש האופוזיציה	לא כיהן בממשלה	
1984–1986	המערך	ראש ממשלת ישראל	הממשלה העשרים ואחת	הכנסת האחת עשרה
1988–1986	המערך	ממלא מקום ראש הממשלה ,שר החוץ	הממשלה העשרים ושתיים	
1988–1990	המערך	ממלא מקום ראש הממשלה ,שר האוצר	הממשלה העשרים ושלוש	הכנסת השתים עשרה
1990–1992	המערך	ראש האופוזיציה	לא כיהן בממשלה	
1992–1995	העבודה	ראש הממשלה בפועל , שר החוץ ,שר הביטחון	הממשלה העשרים וחמש	הכנסת השלוש עשרה
1995–1996	העבודה	ראש ממשלת ישראל , שר הביטחון	הממשלה העשרים ושש	
1996–1999	העבודה	ראש האופוזיציה	לא כיהן בממשלה	הכנסת הארבע עשרה
1999–2001	ישראל אחת)העבודה(	השר לשיתוף פעולה אזורי	הממשלה העשרים ושמונה	הכנסת החמש עשרה
2001–2003	העבודה	שר החוץ	הממשלה העשרים ותשע	
2003–2006	העבודה	המשנה לראש הממשלה	ממשלת ישראל השלושים	הכנסת השש עשרה
2006–2007	קדימה	המשנה לראש הממשלה ,השר לפיתוח הנגב והגליל	הממשלה השלושים ואחת	הכנסת השבע עשרה

(16)

ניתוח

בתחום הזה אנחנו מנסים להגיע לדרכי ההשפעה והשכנוע אצל שמעון פרס ואיך הוא יכול להעביר את המסר שלו. שמעון פרס בעל ההיסטוריה הגדולה בתחום הפוליטיקה מאז התחלת דרכו בעניין הזה ועד השבעתו כנשיא ה -9 של ישראל, התקופה הזאת היתה כוללת הרבה מהאירועים החשובים במזרח התיכון.

---

(16) https://he.wikipedia.org/wiki

בראש ובראשונה אנו ננתח את נאומים נבחרים מנאומו של שמעון פרס מבחינה פרגמטית להבהיר את מטרתו של פרס וגם כן נבהיר איך הוא העביר את המסר של הנאום לנמענים. בנאום השבעתו כנשיא ה -9 של ישראל הדגיש פרס בהתחלת הנאום על הצד הלאומי ומנסה להעביר מסר לכל המתנגדים ובעלי דעות שונות השובקים עליהן בחריף דעת. המסר הוא ההדגשה על הצד הלאומי והגדול הרגישה באהבת המולדת וצריך לזכור תמיד שהם בני ישראל ולא מחפשים, ארץ אחרת.

"אני ניצב היום נרגש ואסיר תודה על האמון שנתתם בי בשם העם. אמונכם יקר לי, הוא מֵטיל עלי חובה גדולה, שאותה אשא עימי כנשיא המדינה ביראה, ובתחושת שליחות עמוקה. אני מתחייב לטַפֵּח ללא הרף את אותם חוטי אריג עדינים השוזרים אותנו יחד כאומה, כאשר יש בתוכנו בעלי דעות שונות הנאבקים עליהן בחירוף דעת, וצריך לזכור תמיד שאנו בניה ובנותיה של ארץ ישראל אחת. אין לנו, ואנו לא מחפשים, ארץ אחרת".[17]

בקטע אחר מנאומו מנסה פרס בסגנון בעל מימד פרגמטי להגיע לליבו של הקהל. המסר החשוב שרוצה להעביר אותו הוא לשכניע את הנוכחים מחברי הכנסת כי הם הבסיס של הדימוקרטיה וצריך לשמור על היסודות שבנה עליו המדינות הישראלית:

"אתם, כאן בכנסת, תוסיפו לקַיים את הפוּלמוּס הקִיוּמִי, כי כַך צריך בפרלמנט דמוקרטי. ואילו אני אתמסר אל המאחד, שלא יפגע בסערה מתלהטת.
בליבי דָרִים היום יחד שִמחה מול האתגר שהטלתם עלי, אך גם עַצְבוּת של שעת פרידה.
אני עוזב את הבית הזה- ליבה הפועם של הדמוקרטיה הישראלית - אחרי שחבשתי את סַפְסַליו ארבעים ושמונה שנים, למעלה ממחצית חיי.
אהבתי את עצמתו מַחְרִישַת האוזניים, את הויכוחים הגדולים, את סערת הנפש, ואת ההתפייסויות הבלתי צפויות. ואני יודע שהבית הזה מסוּגל לקבל החלטות היסטוריות גם כאשר הדמוקרטיה יוֹקֶדֶת."[18]

אחר כך מנסה פרס לתת צורה רצינית בעל מימד פרגמטי מטרתו להגיע לליבם של הנמענים מתוך הקשר המבוסס על העבודה האמתית וגם כן להבהיר את המסר שצריך להיות ברור מול הקהל:

"אני יודע שאני עובר עתה מהזרוע המבצעת לַכָּתֵף המלכדת. שוב אֵיני שליח מפלגה אלא נאמן של העם. של כל אזרחי המדינה. מרגע זה אהיה לפה

---

(17) https://he.wikisource.org/wiki
(18) https://he.wikisource.org/wiki

ולכתובת לכל אזרח ואזרחית במדינת ישראל. לעולל ולתינוק, לאשה ולאיש, לדך ולזקן. ביתי יהיה פתוח לכולם. ידי תהא מושטת לכל אחת ואחד.
הגעתי לארץ כְּאדם צעיר. וזכיתי בזכוּת הגדולה לשָׁרת את האומה. אדם מזדקן, אמונה אֵינה מזדקנת. היא מתחדשת כל העת. כדברי יואל: "זִקְנֵיכֶם חֲלֹמוֹת יַחֲלֹמוּן-בַּחוּרֵיכֶם חֶזְיֹנוֹת יִרְאוּ ", (יואל ג' א-ב)."[19]

בנאומו הזה של פרס היתה שם כמה דוגמאות לשלבים חשובים מחייו, הוא רוצה להעביר את המסרים בסגנון ישיר לחברי הכנסת ולכל העם. המסרים האלה שייכים בהיסטוריה של הקמת מדינת ישראל ואיך הוא עשה ועבד עם האחרים בתקופות שונות לעמוד בפני המצבים הקשים למען ישראל לפי דעתו. הסגנון הזה הוא בעל מימד פסיכולוגי וגם בעל מימד פרגמטי ךהגיע ולהשפיע על הקהל:

"לפני 15 שנה באתי לוישנייבה שליד וולוז'ין, המקום שבו נולדתי, בעריסה ישראלית על אדמה ניכר.
העיירה כולה כָלתה באש. עמדתי דוּמֵעַ ליד גל האבנים שֶׁכִּיסָה את קבר האחים של אחרוני היהודים שהובלו לבית הכנסת העשוי מעץ ונשרפו חיים, כאשר טליתותיהם על כְּתֵפָם ובראשם ר' צבי מלצר, סבי עליו השלום.
סבי למד בישיבת וולוז'ין יחד עם חיים נחמן ביאליק. הוא עיצב את חיי כילד. הוא לימד אותי דף יומי בגמרא. הוא ניגן בכינור שירי עצב יהודיים. ביום הכיפורים הוא עבר לפני התיבה ובקולו הנפלא הוא קרא את תפילת כל נדרי. עד היום מהדהדת תפילה זו באזני וּמְרַגֶּשֶׁת את ליבי."[20]

בנאום הזה שמעון פרס המשיך להציג את מצב היהודים בארצות העולם השונות בסגנון ברור. הוא הדגיש את הקשר בין העבר להווה, ואיך נמצא המצב אחרי כל השנים, המסר הוא שישראל נמצאה מדינה חזקה בעלת צבא ומוסדות חשובים בכל התחומים, המצב הזה בא על ידי הקורבנות של החלוצים שהם בנו והקימו את המדינה והוא אחד החלוצים האלה:

"מוישנייבה המשכתי לוולוז'ין, לראות את בנין הישיבה שנוסדה ב- 1804. בחוץ, על אבני הקיר, עדיין חקוּקוּת עשרת הדיברות. בתוכו הוקמה מַעֲדָנִיָּיה, לא כשרה כמובן. הלכתי לבדוק את המצבות שנותרו בבית הקברות. הן היו פזורות, ובחלקן שבורות. על אחת מהן זיהיתי את השם "שמעון פרסקי", בן משפחה, שכנראה על שמו נקראתי.

---

(19) https://he.wikisource.org/wiki
(20) https://he.wikisource.org/wiki

ניצבתי דומֵם ומזועזע מול אבני ילדות אלה. העיירה שבה נולדתי נחרבה כולה. הבית שבו גָדלתי עלה באש. רק הַבְּאֵר נותרה. טעמתי את מֵימֵיהָ, הם לא השתנו. אבל האש כילתה את כל שהיה.
דומה היה לי כאילו שמעתי קול זְעָקָה עולה מפי סבי וסבתי ובנם היחיד שנותר לְסַמְכָם. לו רק יכולתי ללחוש באזנם על עצמאותנו, לספר להם על צה"ל, על דימונה, על אנטבה. על הזכות הכבירה שניתנה לנֶכְדָם, להשתתף בְּקימוּם הַריסות עמנו, לצקת תוכן של ממש בשבועה שלעולם לא עוד.
משבאתי לישראל, למדתי חקלאות בבן שמן. פעילותי הציבורית התמקדה בנוער העובד. נישאתי, בקבוצת אלומות, לרעייתי סוניה.
ב-1947, שנה לפני מלחמת השחרור, גויסתי על ידי דוד בן גוריון ולוי אשכול ועברתי מַאלומות למטה ההגנה. נָפְלָה בגורלי זכות שאין שנייה לה, לשרת תחת גדול היהודים שידעתי- דוד בן גוריון."(21)

סגנון ההשפעה והשכנוע של פרס מבוסס על הצגת את האמת בצורה סידורית, הסגנון הזה הוא בעל אסטרטיגיה מבוססת על הרגשות של הקהל , במלים אחרות, הוא הציג את דמותו כמנהיג עובד למען לשרת את העם.

"לא חַלמתי לְהיות נשיא.
חֲלוֹמִי כנער היה להיות רועה צאן או משורר של כוכבים.
משנבחרתי, זכות היא לי, ואיני מזלזל בה, לבטא את כמיהתו הכמוסה ושאיפתו הגלויה של העם לקיים צדק. למצות את המאחד ולכבד את המייחד.
אני יודע שנשיא אינו מושל, אינו שופט, אינו מחוקק, אבל מותר לו לחלום. להציב ערכים, לנהוג ביושר ובחמלה, בעוז ובחסד.
אין איסור על הנשיא לעשות מעשים טובים. הוא רשאי, ואף חייב, לשרת את עמו, כלומר את בני עמו. לטפח אהבה לעם, למדינה, לבריות. לקָרֵב רְחוֹקים. לִצְפּוֹת לַמֶּרְחָק. לסייע לחלשים. לנחם אבלים. לקרב לבבות. להרבות שיוויון. לגשר על פערים. לתמוך ביצירה רוחנית ומדעית".(22)

ואחר כך מנסה שמעון פרס להשפיע ולשכנע את הנוכחים ברצונו ומטרתו המבוסס על העבודה למען עתיד טוב למדינתם. הוא רוצה לומר להם כי הוא יעשה בכל כוחו לפתוח את אמצעי ההתקדמות:
כדי ליצור איזור ונוף חדש לארצם ובסביבתם. במלים אחרות פרס הדגיש את המורלים הנמצאים בתוך חברו:

"על הנשיא להביט באומץ אל התמונה הגדולה וְלִראוֹת כִי בנין המדינה וּצְמִיחָתָה הַנִמְרצת גם גבוּ מחיר: דלדול משאבי טבע, פגיעה אקולוגית בנופה. וּכְשְׁאַר העולם, אנו חייבים לעבור לכלכלה נקייה, אחראית והוגנת. המסע

(21) https://he.wikisource.org/wiki
(22) https://he.wikisource.org/wiki

המרתק ביותר במאה ה-21 יהיה להחזיר לטבע את אִיזוּנ ֹו. זו הזדמנות נדירה בשבילנו לרתום את היְצִירתִיות והתבונה הישראלית, בשיתוף שכנינו, כדי ליצור אזור חָדש וְנוֹף חדש לארצנו ובסביבתנו. לשוּב לדרך ארץ. לכיבוד תורה, לְאַהֲבַת סֶפר. היֶשגיה הַספרותיים של ישראל אינם נופלים מהישגיה המדעיים. ובמקביל להם, הם ראויים לסיוע ולתנופה. לְשַחֵר תרבות. להתחשב בזולת. חובת הנשיא להזכיר לדור המיוצג כאן בכנסת, שהוא נושא באחריות מוּסרִית לאלה שעדיין בערִיסוֹת יַלדותם. לאפשר להם לבנות חיים משלהם, מתוּקנים כראוי, היונקים מהמורשת הגדולה של עמנו, וְמוּנעים על יְדֵי גילוי עולמות חדשים."[23]

בקטע אחר הדגיש פרס את הקשר בין העבר להווה והעתיד, הוא קורא את הדור הצעיר להיכנס לחיים הפוליטיים ולעול ההנגה, כדי להתחיל מחדש. בסגנון הפרגמטי הזה הוא יכול להעביר את מסר הנאום לדעת הקהל ומנסה להשפיע על ריגושם בדרך פשוטה כדי להגיע למטרתו:

הרי חכמה אינה נְמוֹגָה. ואחריות אסור שֶתִתְבַלֶה. לַייאוּש אין תפקיד. ושחיתות ניתנת לְהַדְבָרָה. מִלחמות אינן מַשא נפש, שֶבָּהֶן הַמְּנַצֵּח כמפסיד משלמים מחיר כבד. שלום מקיימים אנשים חיים הַמְכבדים חיים.
אני רואה צורך לעודד את הדור הצעיר להיכנס לחיים הפוליטיים ולעול ההנהגה, כדי להתחיל מחדש. הִתְלַהבוּתוֹ חיונית לעתידנו.
אין מקום לדכדוך. הרי העם היהודי הוא זה שהמציא את אי שביעות הרצון. אנו עם שמעולם ל ֹא השלים וְל ֹא יַשְלִים, עם רצח, עם שקר, עם אַדנות, עם עַבדות, עם קיפוּח, עם ניצול. עִם הרמת ידיים או דריכה במקום. ומשהקמנו מדינה, עלינו לקיים עקרונות אלה במדינתנו.
169 המילים של עשרת הדברות הן, גם היום, הַמַסָד לתרבות המערבית כולה. וְחַזוֹנוֹ החברתי של עמוס, וְחַזוֹנו המדיני של ישעיהו הם מצפן לדרכנו.[24]

מצד אחר, פרס מנסה להשפיע על חברי הכנסת וגם כן על הקהל בסגנון מטרתו להלהיב את הריגוש של האחרים וגם כן להעביר מסר לדעת הקהל הבינלאומי ברצון ישראל על הקמת השלום במזרח התיכון וגם כן הוא הדגיש את בניין קשרים עם כל המדינות הערביות כדי ליצור חיים ושלום, המימד הפרגמטי של פרס הוא מסר לכל העולם כי ישראל מדינה מחפשת את השלום עם אחרים, אבל האם הוא אמר את כל האמת:

---

(23) https://he.wikisource.org/wiki
(24) https://he.wikisource.org/wiki

"עמק השלום הוא אתגר העשוי להַלהיב את אחינו בתפוצות להשתתף במַהַלך רב מעוף כדי ליצור חיים ושלום. הוא גם יביא תְמיכה ממדינות המפרץ. הוא עשוי להלהיב את הצעירים. שכן הוא כורך מַדע, פיתוח ושלום לאלוּמָה אחת. אני מתכוון להתמסר לטיפוח הקשרים בין ישראל והתפוצות על ידי הוספת מימד אינטלקטואלי ויצירתי. וזה בצד עידוד יחסים מודרניים עם מדינות ערב. בתוכנו גנוזים כוחות יצירה כַבירים בתחומי הרוח, ההגות, המדע והאמנות. וטמונה בנו מחויבות להיות קַשוּבים לְמצוקות אנוש בכל אתר, אתר עניי עמך, ואתר מקופחי סביבתך."(25)

ובסוף הנאום הציג פרס מול הנוכחים תמונת העבר ואיך נמצאה, הוא הדגיש בסגנון הזה על העבודה בכל התחומים כדי לבנות העתיד למדינת ישראל. המימד הפרגמטי הזה מלהיב את ריגוש הנוכחים וגם כן לשלוח מסר לדור הצעירים. מטרת המסר העבודה הוא איך נעבד ולהגן על העתיד של הדורות הבאים:

"ידידי חברי הכנסת, אורחים יקרים.
נער הייתי וְגַם זָקנתי. עיני ראו את ישראל בְשעוֹתֶיה הַקשות ביותר, וגם ברִגעי הישג והתרוממות רוח.
שנותיי מציבות אותי בנקודת תצפית ממנה נראה נוף חיינו כְאוּמה מתחדשת, פָרוּס בכול הֲדָרוֹ. נכון, בתמונה גם מופיעים כתמים. נכון, שגם לַקִינוּ וגם שַגִינוּ – אך אנא האמינו לי – אין מקום למרה שחורה. הישגיה המדהימים של ישראל ב- 60 שנותיה יחד עם האומץ, התבונה והיצירתיות של הדור הצעיר שלנו מולידים מסקנה אחת ברורה: בְכוחה של ישראל לְשַגשג לְגְבְהִים ולהפוך למדינת מופת כפי שֶצִיווּ לנו נביאינו."(26)

בנאום הפרידה שנשא אותו שמעון פרס מול חברי הכנסת הדגיש את המצב הכללי של ישראל, גם כן הוא רוצה להעביר מסר לנוכחים המאזינים בסכנת הטרור, הטרור השייך לפי דעתו מארגון חמאס וגם הארגונים האחרים נגד ישראל. הסגנון הזה בעל מימד פרגמטי מטרתו להבהיר למעניינים כי ישראל תמיד היא מחפשת את השלום והשקט והיא נגד הטרור וגם כן היא מתכוננת להגן על עצמה מול האיומים של הטרור:

"הנשיא פרס הדגיש כי החמאס וארגוני הטרור הם הגורמים למוות ורצח של חפים מפשע ואמר: "הטרור גורם לנהרות דם הזורמים בחוצות עמו- מיעוט קטן המפורר רקמת חיי עמים שלמים, שולח באכזריות תינוקות לשמש מגן לפשעיו.

(25) https://he.wikisource.org/wiki
(26) https://he.wikisource.org/wiki

חמאס שוב הכניס את מאות אלפי אזרחי עזה לשדה אש ומוות. הטרוריסטים הפכו את עזה, שהיא בת יותר משלושת אלפים שנה, לטרגדיה מעשה אדם".(27)

מצד אחר ובסוף הנאום מנסה פרס להתמקד על ההיסטוריה שלו בתחום העבודה המבינים בכל התקופות למען השמירה על בניין המדינה וגם כן הוא שולח מסר לכל אזרחי ישראל מכל העדות שהם שווים ואין הבדל בין העדות. הסגנון הזה מלהיב את ליבם של האזרחים וגם כן משפיע ומשכנע את הנמענים. הוא בחר במלים ובביטויים מתאימים לציון הזה"

"הנשיא פרס הבטיח בהתרגשות כי ימשיך לשרת את מדינת ישראל ועם ישראל גם לאחר כהונתו כנשיא: "באתי לומר לכם שלום כאזרח, כאדם שחלומו לא פג. אני נפרד מתפקידי כנשיא אבל לא מחובתי כאזרח. הייתי נשיא אוהב את עמו ומעתה אני אזרח מאוהב בעמו. לא אוותר על זכותי לשרת את העם ואת המדינה. אפעל באמונה עמוקה להמשיך ולתרום לבניינה. שישראל תדע ביטחון ותדע שלום. ישראל שתקיים צדק חברתי ותישא את עיניה להגשמת חזון נביאיה. שישראל תוסיף להיות יהודית במורשתה ודמוקרטית באורחותיה. שיתקיים בה חופש הביטוי וחופש המחקר. "שתוסיף להצטיין ברמתה המדעית בקנה מידה עולמי. מדינה ערכית. מדינה שתקיים הלכה למעשה שוויון לכל אזרחיה; יהודים, מוסלמים, נוצרים, דרוזים, בדואים או צ'רקסים. כאשר אני חוזר ופוגש את יופיה ועוצמתה של ישראל, אני מוצא את עצמי לעיתים מוחא דמעה. נרגש אולי מעט יותר ממרבית חבריי הצעירים. משום שבכל שנותיי ראיתי את מלוא הדרך המדהימה והפלאית שעשתה ישראל. לצדו של בן גוריון ראיתיה נאבקת על חייה. עם משאבים דלים וסכנות אין קץ. ואילו היום- אני רואה אותה חזקה. בוטחת. פורחת. משגשגת בכל תחום. אני רואה את ארצי מבטיחה עתיד מלהיב לבניה ובנותיה. אני אוהב את כולכם. תודה לכם מעומק ליבי".(28)

במלים אחרות, שמעון פרס תמיד מתמקד בזכויות האדם, התחום הזה הוא חלק מהסגנונים בעלי המימד הפרגמטי של רוב הפוליטיים והנואמים. זכויות האדם היא הדרך הפשוטה להגיע לליבם של האזרחים. שמעון פרס השתמש במלים בעלי

---

(27) http://www.president.gov.il/Presidential_Releases/Pages/news_240714_01.aspx

(28) http://www.president.gov.il/Presidential_Releases/Pages/news_240714_01.aspx

קסם להלהיב את הריגוש של הקהל. וגם כן הוא התמקד בדרכי ההשפעה והשכנוע להגיע לקהל בדרל קצרה:

"מהיום שנוצרנו כאומה, מלווה הדיבור הזה את חיינו. היריות שפגעו בראשית השבוע בקהילה הגאה פגעו בכולנו, כבני אדם, כיהודים, כישרלאים. מי שכיוון קנה אקדחו אל ניר כץ וליז טרובישו, כיוון אותו גם אליכם כולכם, כולנו, אליך, אלי, אסור שיהיו אקדחנים בתוכנו. פושעים לא יקבעו את סדר יומנו.
כל אדם נברא בצלם, תהיינה אורחותיו אשר תהיינה. כל אדם נולד שווה ולכל אזרח יש את החופש להיות מי שהוא. והרשות נתונה להיות שונה ונאה, להיות אחר. אין אנו ראשים לנבור בחייהם של אחרים, כל עוד הם שומרים על החוק והסדר. רשות שכזו נוטלים לעצמם רק רודנים במשטרים רודנים."[29]

המסקנות

1 - ברוב נאומיו של שמעון פרס הוא אינו מדבר על עצמו, המסר הזה הוא לשכניע את הציבור ברעיונים שלו לשרת את העם.

2 - הוא משתמש בשפה מליצית וגם כן משתמש ברב מקורות היסטוריים ודתיים כדי להגיע ללבם של הציבור.

---

(29) https://www.wdg.com.il

3 - יש משחקי מלים רבים ברוב נאומיו, גם כן הוא התמקד במימד פרגמטי להבהיר את הרעיון של נאומיו.

4 - הוא השתמש בשפה מתאימה בכל נאומיו המסוימים.

5 - שמעון פרס חושב כי הוא מהמדיניים המשפיעים בעם, אבל האחרים חושבים ההיפך.

6 - המימד הפרגמטי של פרס היה ברור ומשפיע בתוך החברה הישראלית.

7 - המסרים של שמעון פרס יהיו לעתים קשות ואינם מובנים לציבור.

8 - פרס תמיד התמקד על הקמת השלום במזרח התיכון אבל המסר הזה היה בעל מימד פרגמטי כדי להגיע ללבם של הצד האחר.

9 - הוא התמקד על העתיד והמטרה הזאת לשכניע את האחרים על הפתרון שמשרת את ישראל

המקורות

המקורות העבריים

1 - אלדו סבי, מבוא לבלשנות תאורטית, חלק ג משמעות בשפה (סמנטיקה ופרגמטיקה), האוניברסיטה הפתוחה, ישראל, 2012.
2 - צוות בית איזו שפירא עמותת אבי, הפרגמטיקה מונחים בתחום השפה והתקשורת, 2003, פרסום מקורי.
3 - נדיר צור, הרטוריקה הפוליטית, הוצאת הקיבוץ המאחד, תל אביב, 2004.

המקורות הלועזיים

1- D. Coste, RGaison (1976) Dicationnaigueaes Langues, Paris, Hachette.

2- D. Maingueneau, P. charaudenu (2002) Dictionnaire denaly du discours, Paris, seuil.

3- A. Reboui, J. Moeschier (1998), la pragmatigue de discours, Paris, Armand Colin.

מקורות האינטרנט

1- http://haraayonot.com/idea/pragmatics

2- http://www.pac.ac.il/?CategoryID=330&ArticleID=744&dbsAuthToken

3- http://www.president.gov.il/Presidential_Releases/Pages/news_240714_01.aspx

4- http://www.ybc.co.il/PAGE1122.asp(

5- https://he.wikipedia.org/wiki

6- https://www.wdg.com.il

Effect and Persuasion in the Political Discourse of Shimon Peres
A Pragmatic Study in Selected form of His Addresses

Assistant Prof. Dr. Raheem Radhi Abed

Abstract

The present research tackles the effect and persuasion in the political discourse of Shimon Peres. It analyzes pragmatically some of his political addresses.

The research elaborates a historical background of Pragmatics, its rise and its relation to the analysis of the political discourse, too. It discusses methods of effect and persuasion, how they may be employed to convey messages to a certain recipient audience; govern its emotions and attract it to side with the orator as well.

The pragmatic dimension of the addresses of Shimon Peres, his style of manipulating words and employing them in a suitable way to convey messages to the addressees in order to persuade it with the idea of the address have also been elaborated.

التأثير والإقناع في خطاب شمعون بيريز السياسي
دراسة تداولية في نماذج مختارة من خطاباته

الباحث:أ. م. د. رحيم راضي عبد

المستخلص

يتناول هذا البحث موضوع التأثير والإقناع في خطاب شمعون بيريس السياسي، اذ يعرض لبعضٍ من خطاباته السياسية بالتحليل التداولي.

كما يستعرض هذا البحث نبذة تاريخية عن التداولية ونشأتها وعلاقتها بتحليل الخطاب السياسي ويتطرّق إلى اساليب التأثير والإقناع وكيفية توظيفها في سبيل ايصال رسائل معينة إلى الجمهور المتلقي وكيفية السيطرة على عواطفه وشدّه ليصطف إلى جانب الخطيب.

وتتناول هذه الورقة كذلك تحليل البعد التداولي في خطابات شمعون بيريس واسلوبه في التلاعب بالألفاظ وتوظيفها توظيفاً مناسباً لإيصال رسالة إلى المخاطَب بغية اقناعه بفكرة الخطاب.

الكلمات المفتاح: التداولية، الإقناع، التأثير، شمعون بيرس

על החוקר

עוזר פרופ', ד"ר, רחים ראדי עבד עובד כמרצה לעברית ולספרות בפקולטת השפות באוניברסיטה של בגדאד. מנחה לסטודנטים בתואר ראשון. חיברתי עיונים רבים בתחום הספרות העברית והשפה וגם בתחום ניתוח השיח הפוליטי, מהעיונים החשובים שלי (הריאליזם בספרות העברית החדשה), (הסימבוליזם בספרות העברית החדשה), (ניתוח של שפת השיח הפוליטי), (הסגנון הלשוני של הנאום הפוליטי). וכו'.

E-Raheem2016@gmail.com

E-Raheemalmahmood@yahoo.com